

Artikel i Maskinbladet 23.7.2021

20 **maskinbladet**
dagens landbrug

kvægbrug

23. juli 2021

Kort nyt

Mælkeproducent gået konkurs

Endnu en mælkeproducent er gået konkurs. Denne gang er det Landbrug/Damgårds Smedie, som er ejet af Kim Risbøl Jørgensen, og som har 552 dyr, heraf er 277 malkekøer, og 216 hektar og fire medarbejdere. Det skriver JydskeVestkysten. Det er Kim Risbøl Jørgensen, der selv har indgivet konkursbegæring, og kurator er Michael E. Hansen fra Penta Advokater. Han oplyser til JydskeVestkysten, at driften på gården fortsætter, indtil den er solgt.

Danish Crown var inhabile i sag

Topfolk fra Danish Crown har gennem Kvægafgiftsfonden i flere tilfælde været med til at bevillige offentlige penge til forskningsprojekter, som slagteriet selv har haft en kommerciel interesse i. Det skriver Dagbladet Information. Det er konklusionen på en advokatundersøgelse, som Danish Crown selv satte gang i tilbage i 2019.

Underskud hos mælkeproducent

Landets største mælkeproducent, Jørn Kjær Madsen ved Bramming, har præsenteret et millionunderskud. Arets resultat før skat er et minus på 6.257.751 kroner. Året før var resultatet før skat på over fire millioner kroner. Samtidig fremgår det, at Jørn Kjær Madsen vil fokusere forretningen omkring kernerdriften, og han vil geninvestere 2,5 millioner kroner i produktionsanlægget.

Ribe Dyrskeue med flere dyr

Efter et år uden større arrangementer vender Ribe Dyrskeue tilbage med flere dyr end nogensinde før. Der er tilmeldt 384 dyr til vurdering, hvilket overgår år 2000, som var det tidligere rekord-år. Der vil ikke kun være mange dyr, men også mange forskellige slags. Man vil kunne se 63 racer fordelt over malkekøer, kødkvæg, heste, ponyer, får, geder og kaniner.

1

Klimavenlig fodring med rapsfrø

Knuste danske rapsfrø kan afløse importeret palmefedt og mindske metanudslippet betydeligt. Mælkeproducent Flemming Grysbæk kan alene på sin bedrift spare klimaet for 130 ton CO₂-ækvivalenter om året.

Af Marianne Nørmark

Hvorfor fælde regnskove for at dyrke palmefedt og sejle det forarbejdede fedt helt til Danmark, når danske mælkeproducenter kan opnå den samme effekt med fodring med valsede lokalproducerede rapsfrø? Lige præcis det spørgsmål og løsningen på problematikken har et toårigt GUDP-projekt med 10 bedrifter sat sig for at finde svaret på.

Nicolai Ingemann Nielsen, chefkonsulent hos Seges, står bag projektet, der det sidste år har undersøgt forskellige metoder til at knuse rapsfrøene og indvirkningen på køernes foderoptag og mælkeydelse.

- Det er kendt, at rapsfrø er en udmærket kilde til protein og fedt. Men mange bruger ikke frøene, da de er relative dyre og kræver en formalingsmølle til at knuse rapsfrøene, så fedt og protein bliver tilgængeligt for koen, fortæller Nicolai Ingemann Nielsen, der har fulgt de 10 bedrifter i projektet og opgjort resultaterne.

GUDP-projektet har undersøgt forskellige valse- og formalingsmøller til at knuse frøene. Man har også undersøgt, om foderoptaget bliver påvirket, og om mælkeydelsen bliver påvirket negativt eller positivt.

Årligt bruger kvægbruget i Danmark cirka 40.000 ton palmefedt, så det er store mængder, der skal udskiftes med mere klimavenlige rapsfrø.

Forsøgsperiode

Flemming Grysbæks 350 årskøer har siden januar været en del af forsøgsprojektet, der har testet, hvor meget køerne responderer i mælkeproduktion og foderoptag samt foderudnyttelse ved fodring med rapsfrø. Køerne er i fire perioder af fire uger blevet fodret med rapsfrø og tilsvarende uger blevet fodret med importeret palmefedt, som indgår i deres normale foderblanding.

- Ved skæringsdatoen har vi lavet om på fodringen. Vi har taget palmefedt, lidt sojaskrå og lidt korn ud af blandingen. Herefter har vi tilsat 800 gram valset rapsfrø pr. ko pr. dag. Det har vi så kørt med i fire uger, inden vi gik tilbage til den gamle fodring, fortæller Flemming Grysbæk.

Rapsforsøget hos Flemming Grysbæk blev afsluttet i slutningen af marts og indgår nu i de samlede resultater, der bliver fremlagt på fodringsdagen 7. september i år og på kvægkongressen i februar 2022.

- Fedt er det fodertiltag, der med størst sikkerhed reducerer metanudskillelsen fra fordøjelsen. I Danmark fodres der allerede på et relativt højt fedtniveau, men der er fortsat et potentiale for at hæve fedtsyreniveauet. Rapsfrø som fedtkilde er et af de tiltag, der er nævnt i Aarhus Universitets Virkemiddelkatalog til reduktion af klimaaftrykket i mælkeproduktion. Forsøg viser, at køernes metanudskillelse

Køer og klimaet

Landbruget tegner sig for cirka 22 procent af Danmarks udledning af drivhusgasser. 53 procent af drivhusgasserne kommer fra husdyrenseiser køer.

Metan er en kraftig drivhusgas: 1 kilo metan svarer til 25 kilo CO₂.

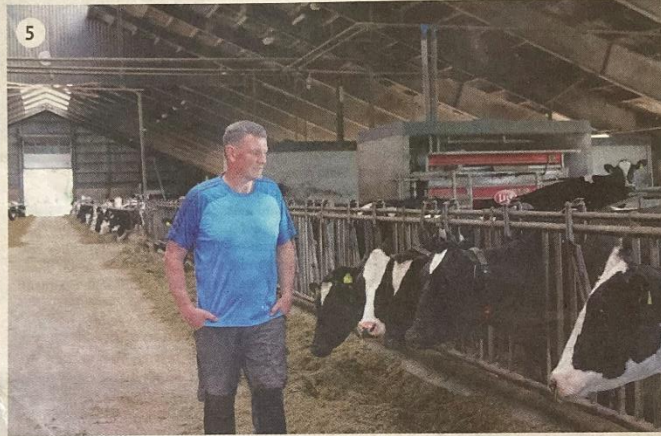
Metan i vommen kan reduceres med op til 10 procent ved tilsætning af fedt.

Kilde: Seges.

23. juli 2021

kvægbrug

maskinbladet 21
dagens landbrug

1. Sådan ser rapsfrøene ud, når de har været en tur gennem valsen for at bryde skallen og gøre rapsfedtet tilgængeligt for koen. Foto: Marianne Nørmark.

2. Mælkeproducent Flemming Grysbæk (t.h.) og cheffkonsulent hos Seges, Nicolaj Ingemann Nielsen, i gang med at vurdere kvaliteten af de valsedede rapsfrø. Foto: Marianne Nørmark.

3. Rapsfrø er en lokal produceret fedtkilde, som kan lette køernes metanutslip og reducere klimapåvirkningen. Foto: Marianne Nørmark.

4. Pulveriseret palmefedt fra Malaysia indgår i dag som en del af foderblandning. I øjeblikket er det importerede fedt steget til 1200 kroner pr. ton. Foto: Marianne Nørmark.

5. Flemming Grysbæk ved Nr. Felding har siden januar i år deltaget i Seges-forsøget med udskiftning af palmefedt med fedt fra danske rapsfrø. Ændringen i fedtet viste kun ganske lidt ændring i EKM. Foto: Marianne Nørmark.

reduceres med op til 4,5 procent for hver 10 gram ekstra fedtsyrer fra rapsfrø i foderationen, fortæller Nicolaj Ingemann Nielsen.

Klimaeffekt

Resultaterne fra bedriften i Nr. Felding viser, at fodring med rapsfrø havde en reducerende effekt på mælkens klimaaftryk. Metanutledningen var 30 kilo pr. ko pr. dag lavere, mens udledningen fra dyrkningen af foderet steg med 100 gram pr. ko pr. dag i behandlingsperioden sammenlignet med kontrolperioden.

Det beregnede klimaaftryk fra malkekøerne på bedriften ved Nr. Felding, hvor der er inkluderet dyrkning, transport og forarbejdning af foder, udledning fra gødning, metanutledning fra køerne og kulstofændring i jorden, medfører at klimaaftrykket, udtrykt i gram CO₂-ækvivalenter pr. kilo EKM, bliver reduceret med godt fire procent, svarende til 130 ton CO₂ pr. år.

Rent mælkemæssigt viste projektet status quo, fedtmængden faldt lidt, og mængden steg. Forsøget med raps viste en tydelig

gevinst for miljøet og klimaet. Og vigtigt for mig er også, at fodring med rapsfrø kan ske uden meromkostninger for mig, fortæller mælkeproducenten.

Køerne viste heller ingen ændring i hverken ædelst eller trivsel, da palmefedt blev udskiftet med rapsfrø.

Flemming Grysbæk har 220 hektar med græs, majs, roer og helsæd, men ingen raps. Men hans nabo dyrker raps, så der er mulighed for at få leveret rapsfrøene lige til døren.

Men lige nu hænger det ikke sammen økonomisk.

Rapsen er steget rigtig meget i pris fra 2,80 kroner pr. kilo til 3,50 kroner pr. kilo. Jeg har allerede indgået kontrakter på palmefedt over sommeren, så når den kontrakt er afsluttet, vil jeg kigge nærmere på, om rapsfrøene skal afløse palmefedt. Men det tæller helt sikkert i mine overvejelser, at rapsfrøene har en lavere klimaaftryk, siger mælkeproducenten.

Valse fra Finland

Flemming Grysbæk har afprøvet en finsk Murska-valse købt hos Bulldog Agro, der er importør af valsen.

Mælkeproducenten har valgt at ophænge valsen i foderladen, hvor en snegl under valsen skal føre de knuste rapsfrø videre op i fuldfordervognen.

Hos Flemming Grysbæk er de første 30.000 kroner brugt på indkøb af valse, strøm og vedligeholdelse.

Vi skal have valset 300 kilo raps pr. dag – svarende til 10 ton om måneden for at være oppe på den fulde mængde til at afløse palmefedt, fortæller mælkeproducenten.

Rapsfrøene kan holde sig i minimum tre uger, når de er

formalet. De harsker ikke og ændrer sig ikke under opbevaring, så landmændene kan nemt valse større mængder ad gangen til lager.

Man skal gå over til rapsfrø mere af ideologiske og klimamæssige årsager end af økonomiske årsager.

Rapsforsøget viser, at der var et lille økonomisk tab ved at fodre med raps. Således var restbeløbet 1,0 kroner pr. ko pr. dag lavere i behandlingsperioderne, hvor køerne fik rapsfrø sammenlignet med de to kontrolperioder uden rapsfrø, siger Flemming Grysbæk.

Schäffer

NORDIC 42+

- Stor løftekraft og skubbekraft
- 2 gear, 0-20 Km/t
- Kæmpe udnyttelse af motorkraft gennem nyskabende hydrauliksystem
- Ekstra kontravægt og arbejdslys
- Løfteevne 2.000 kg
- Egenvægt 2.700 kg

KAMPAGNEPRIS

314.900,-

LAGERFØRENDE FORHANDLERE

Agrotek A/S, Hobro	86574700
Agrotek A/S, Brønderslev	86574700
Aksel Bjerre, Holstebro	87421020
Aksel Bjerre, Lemvig	87820344
Almas Park & Fritid, Aalborg	86520300
A.P. Jørgensen, Ribe	73420977
Bol Davidsen, Brønderslev	74721338
Brandt Traktør- & Maskincenter	75382024
Egtved Maskinforetning	75551333
Fantaf Maskinhandel	88633022
Glimbjerg Maskincenter	68721480
Griehning Landbrugsmaskiner, Østmarie	55470200
Grundvad Maskinhandel	86567033
Hans Holm Maskinforetning, Tinglev	74644094
Hedtoft Maskiner	26296588
Helms TMT-Centret, Herning	99232320
Helms TMT-Centret, Aalhus	86599188
Helms TMT-Centret, Ringsted	57811190
Henrik A. Fog A/S, Brandby	43966011
Kædeby Maskinforetning, Humle	63571255
Lunde Maskincenter	75267063
Mallemose Traktørcenter	86668888